
Review of Psychological Factors and Work Environments
Related to Responsibility Work Behavior of Behind-The-Scenes
Entertainment Employees

Siwaporn Poopan¹

Received: July 25, 2016 Accepted: August 10, 2016

Abstract

This study aims to study the psychological factors and work environments predicting responsibility work behavior of behind-the-scenes entertainment employees. The quantitative research was applied. The results of this study have two main aspects: 1) the assumptions of statistical analysis; and 2) the data were analyzed by using hierarchical multiple regression. The research findings make significant contributions to enhance and develop responsibility work behavior of behind-the-scenes entertainment employees in Thai society.

Keywords: review article, psychological factors, work environment, responsibility work behavior

---

¹ Faculty of Social Sciences and Humanity, Mahidol University, Tel: 6692809838,
email: greatsiwa@gmail.com

ปริทัศน์บทความเรื่อง ปัจจัยจิตลักษณะและสภาพแวดล้อมในงาน
ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีความรับผิดชอบ
ของพนักงานปฏิบัติการเบื้องหลังสื่อธุรกิจบันเทิง

ศิวะพร ภูพันธ์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งนำเสนอการศึกษาอำนาจการทํานายของปัจจัยจิตลักษณะและสภาพแวดล้อมในงานที่มีต่อพฤติกรรมการทำงานอย่างมีความรับผิดชอบของพนักงานปฏิบัติการเบื้องหลังสื่อธุรกิจบันเทิง โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ผลการศึกษามีประเด็นหลัก 2 ประเด็น คือ ประเด็นแรก การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติวิเคราะห์ และประเด็นที่สอง การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเชิงชั้น ผลที่ได้จากการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมการทำงานอย่างมีความรับผิดชอบของพนักงานปฏิบัติการเบื้องหลังสื่อธุรกิจบันเทิงในสังคมไทย

คำสำคัญ: ปริทัศน์บทความ ปัจจัยจิตลักษณะ สภาพแวดล้อมในงาน พฤติกรรมการทำงานอย่างมีความรับผิดชอบ

¹ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โทร: 6692809838, email: greatsiwa@gmail.com

บทนำ

โครงการ “ปัจจัยจิตลักษณะและสภาพแวดล้อมในงานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีความรับผิดชอบของพนักงานปฏิบัติการเบื้องหลังสื่อธุรกิจบันเทิง” นับเป็นโครงการที่มีคุณค่าเป็นอย่างยิ่งในเชิงวิชาการ ในการนำเสนอความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์

ในบทความที่ปริทัศน์นี้ ผู้เขียนบทความได้เสนอความคิดในการวิจัย คือ การศึกษาอำนาจการทำนายของปัจจัยจิตลักษณะและสภาพแวดล้อมในงานที่มีต่อพฤติกรรมการทำงานอย่างมีความรับผิดชอบของพนักงานปฏิบัติการเบื้องหลังสื่อธุรกิจบันเทิง ซึ่งนับว่าเป็นบทความที่สะท้อนองค์ความรู้ด้านพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ได้อย่างชัดเจน ประเด็นสำคัญที่ควรกล่าวถึงในที่นี้ มี 2 ประเด็น ประเด็นแรก การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติวิเคราะห์ เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลมีความสอดคล้องกับข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติวิเคราะห์หรือไม่ โดยการตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (multicollinearity) ด้วยการตรวจสอบเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ประเด็นที่สอง การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเชิงชั้น (hierarchical multiple regression) เพื่อทำนายพฤติกรรมการทำงานอย่างมีความรับผิดชอบของพนักงานปฏิบัติการเบื้องหลังสื่อธุรกิจบันเทิง ซึ่งแบ่งปัจจัยออกเป็น 2 ชุด คือ **ปัจจัยจิตลักษณะ** ประกอบด้วย เจตคติที่ดีกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีความรับผิดชอบ ลักษณะมุ่งอนาคต-

ควบคุมตน จริยธรรมสื่อมวลชน สำหรับ**ปัจจัยสภาพแวดล้อมในงาน** ประกอบด้วย สุนทรียภาพแห่งการสื่อสาร การถ่ายทอดทางสังคมในการทำงาน และการมีแบบอย่างในการทำงาน

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสะท้อนข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์มากยิ่งขึ้น ผู้ปริทัศน์บทความขอเสนอประเด็นในการปริทัศน์เป็น 2 ประเด็น คือ การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติวิเคราะห์ และการวิเคราะห์การถดถอยโดยโปรแกรมลิสเรล

การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติวิเคราะห์

สิ่งที่นักวิจัยต้องดำเนินการก่อนการวิเคราะห์การถดถอย คือ การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์วิเคราะห์การถดถอย ซึ่งประกอบด้วย การแจกแจงปกติ (normality) ความเป็นเอกพันธ์ของการกระจาย (homoscedasticity) ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (linearity) และภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (multicollinearity) สำหรับการตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ นับเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นมากก่อนการวิเคราะห์การถดถอย

ภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (multicollinearity) เป็นภาวะที่ตัวแปรอิสระในการวิเคราะห์การถดถอยมีความสัมพันธ์กันเองสูงมาก ซึ่งปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ จะทำให้ผลการวิเคราะห์การถดถอยไม่ถูกต้อง ทั้งนี้ การที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเอง ทำให้ตัวแปรอิสระแต่ละตัวอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรตามได้ลดลง (ค่าสัมประสิทธิ์การทำงานามีค่าลดน้อยลง)

ซึ่งแสดงว่าตัวแปรอิสระทำนายตัวแปรตามได้น้อยลงไปด้วย

การตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุสามารถทำได้หลายวิธี สำหรับวิธีที่ง่ายที่สุดคือการตรวจสอบ เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคู่ใดที่สูงเกิน 0.90 แสดงว่าข้อมูลมีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุสูงมาก (Hair, Black, Babin, & Anderson. 2010; พูลพงษ์ สุขสว่าง, 2556)

นอกจากนี้ ยังมีการตรวจสอบค่าสถิติ 2 ตัว คือ ค่าสถิติ Tolerance และค่าสถิติ Variance Inflation Factor (VIF)

- ค่าสถิติ Tolerance คือ ขนาดของความแปรปรวนของตัวแปรอิสระที่ไม่ได้อธิบายด้วยตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ โดยค่าสถิติ Tolerance = $1 - R^2$

หากค่าสถิติ tolerance มีค่าต่ำ แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูง หรือข้อมูลมีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ เกณฑ์ที่ใช้คือ ค่าสถิติ Tolerance ต้องมากกว่า 0.19 ข้อมูลจึงจะไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ

- ค่าสถิติ VIF เป็นส่วนกลับของค่าสถิติ tolerance โดย $VIF = 1 \div tolerance$

ค่าสถิติ VIF มีค่าสูง แสดงว่า ข้อมูลมีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุสูงมากในกลุ่มตัวแปรอิสระ เกณฑ์ที่ใช้คือ ค่าสถิติ VIF ต้องไม่เกิน 5.30 ข้อมูลจึงจะไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ

สำหรับตัวอย่างงานวิจัยที่ดำเนินการตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ โดยมีการรายงานค่าสถิติ Tolerance และ ค่าสถิติ VIF ได้แก่ Dai, Collins, Yu, & Fu (2008)

การวิเคราะห์การถดถอยโดยโปรแกรมลิสเรล

ในปัจจุบันนักวิจัยสามารถวิเคราะห์การถดถอยโดยใช้โปรแกรมลิสเรล ซึ่งมีจุดเด่นในการแสดงค่าความเที่ยงของตัวแปรทำนายสามารถวาดแผนภาพของโมเดลการวิเคราะห์การถดถอย สามารถเขียนสมการทำนายพร้อมทั้งระบุค่าความคลาดเคลื่อนของสมการทำนาย นอกจากนี้ ในส่วนของการประมาณค่า (Estimates) สามารถแสดงค่าพารามิเตอร์ได้ถึง 6 รูปแบบ ได้แก่ Estimates, Standardized solution, Conceptual diagram, T-value, Modification indices และ Expected change สำหรับตัวอย่างงานวิจัยที่วิเคราะห์การถดถอยโดยใช้โปรแกรมลิสเรล ได้แก่ วัชรวิ ธนคุรุธรรม, เสรี ชัดแจ้ง, และกาญจนา พิทักษ์วัฒนานนท์ (2552) อัมภา วรกลีบ (2553) นารี ถิกสถิตย์ (2553) วาสนา ทูลเกล้า, พูลพงษ์ สุขสว่าง, และสุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล. (2556)

กล่าวโดยสรุป บทความที่ปริทัศน์นี้นับว่าเป็นอีกหนึ่งผลงานวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ของไทย ซึ่งนำเสนอองค์ความรู้ที่ดีและมีประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมการทำงานอย่างมีความรับผิดชอบของพนักงานปฏิบัติการเบื้องหลังสื่อธุรกิจบันเทิงในสังคมไทย

รายการอ้างอิง

นารี ถึกสถิตย์. (2553). **การตรวจสอบตัวแปรทำนายทางสังคมวิทยาของการใช้สื่อทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา บัณฑิตวิทยาลัย ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

พูลพงศ์ สุขสว่าง. (2556). **โมเดลสมการโครงสร้าง**. กรุงเทพฯ: บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.

วัชรวิธ ธนคุณธรรม, เสรี ชัดแจ้ง, และกาญจนา พิทักษ์วัฒนานนท์. (2552). การตรวจสอบตัวแปรทำนายพฤติกรรมติดอินเทอร์เน็ตของวัยรุ่น. **วิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา**, 7(1), 72-85.

วาสนา ทูลเกล้า, พูลพงศ์ สุขสว่าง, และสุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล. (2556). การตรวจสอบตัวแปรทำนายทางสังคมวิทยาและจิตวิทยาของการรับรู้ความเสี่ยงจากการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. **วิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา**, 11(1), 67-78.

อัมภา วรกลีบ. (2553). **การตรวจสอบตัวแปรทำนายพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและเทคโนโลยีทางวิทยาการปัญญา บัณฑิตวิทยาลัย. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

Dai, J. M., Collins, S., Yu, H. Z., & Fu, H.. (2008). Combining job stress models in predicting burnout by hierarchical multiple regressions: A cross-sectional investigation in Shanghai. **Journal of Occupational and Environmental Medicine**, 50(7), 785-790.

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). **Multivariate data analysis: A global perspective**. (7th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.